

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1162/23-S

Název	Gymnázium Dr. Josefa Pekaře, Mladá Boleslav, Palackého 211
Sídlo	Palackého 211, 293 01 Mladá Boleslav
E-mail	pekargmb@pekargmb.cz
IČO	48 683 868
Identifikátor	600 007 502
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petr Dostál
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Palackého 211, Mladá Boleslav
Inspekční činnost na místě	17. a 19. až 21. dubna 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“), naplňování ŠVP a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Gymnázium Dr. Josefa Pekaře, Mladá Boleslav, Palackého 211 (dále „škola“) uskutečňuje výuku v denní formě v osmiletém a ve čtyřletém oboru vzdělání. Ze strany uchazečů je o ně stabilně velký zájem. K termínu inspekční činnosti se v osmiletém oboru vzdělávalo v osmi třídách 218 žáků a ve čtyřletém oboru ve 12 třídách 325 žáků.

Škola eviduje k datu inspekční činnosti 23 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z nichž má 19 platné doporučení školského poradenského zařízení a pět z nich se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu („IVP“). Ostatní se vzdělávají na základě plánu pedagogické podpory. Ve škole jsou k termínu inspekční činnosti tři mimořádně nadaní žáci. Ze třech žáků s odlišným mateřským jazykem mají dva částečnou jazykovou bariéru. Ředitel školy (dále „ředitel“) povolil 12 žákům vzdělávání podle IVP z jiných závažných důvodů.

Žáci se stravují ve školní jídelně – výdejně v budově školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od školního roku 2022/2023 začal nově jmenovaný ředitel naplňovat koncepci dalšího rozvoje, která vychází z analýzy stavu školy. Plynule navazuje na předchozí řízení a profilaci školy se všeobecným vzdělávacím zaměřením s důrazem na přípravu žáků k vysokoškolskému studiu. Základním nástrojem úspěšné realizace vytyčených koncepčních záměrů je ŠVP, který přikládá velký význam široké nabídce volitelných seminářů pro vhodnou profilaci žáků.

Organizační struktura je přehledná, kompetence jsou účelně stanoveny mezi jednotlivé členy vedení. Systém plánování je funkční, přihlíží k potřebám žáků i pedagogických pracovníků. I přes nastavený řídicí a kontrolní systém byly zjištěny dílčí nedostatky. Ředitel povolil žákům vzdělávání podle IVP z jiných závažných důvodů, ale škola je nevypracovala. Pedagogické řízení je zaměřeno na monitorování kvality výuky pomocí vhodně stanovených kritérií. Jejich naplňování však bylo méně účinné vzhledem ke sledovanému průběhu vyučovacích hodin.

Vedení školy usiluje o konstruktivní komunikaci a transparentní předávání informací, k čemuž vytvořilo výborné podmínky ve školním informačním systému. Do vzdělávání žáků se pozitivně promítá přínosná spolupráce s vysokými školami při vzdělávacích akcích či při vedení maturitních prací žáků vysokoškolskými odborníky, s výzkumnými pracovišti pro realizaci stáží žáků nebo s dlouholetým partnerem ŠKODA Mladá Boleslav. Působení rodilých mluvčích ve výuce a aktivní zapojení školy do mezinárodních projektů podporují jazykové dovednosti žáků i učitelů v rámci jejich dalšího vzdělávání. Přínosné jsou dlouhodobě rovněž vztahy se Společností přátel Gymnázia Dr. J. Pekaře. Velmi aktivní jsou žáci ve studentském parlamentu.

V učitelském sboru došlo od minulé inspekční činnosti v roce 2015 k přirozené obměně, aktuálně vzdělávání zajišťuje 52 kvalifikovaných pedagogů s výjimkou jedné vyučující, která studium k získání kvalifikace aktuálně dokončuje. Novým učitelům je vhodné poskytován mentoring. Systematická je vzájemná spolupráce odborně kvalifikované výchovné poradkyně, školní metodičky prevence a školního psychologa. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je projednáváno na poradách i v rámci předmětových komisí a je účelně zaměřeno na odborný a jazykový růst učitelů, méně však na zvládnutí efektivního formativního hodnocení či sebehodnocení žáků a na způsoby diferenciací obsahu a cílů vzdělávání.

Materiální podmínky odpovídají potřebám realizovaného ŠVP, prostorové podmínky jsou ve školním roce 2022/2023 omezené z důvodu rozsáhlé rekonstrukce historické budovy. Od minulé inspekční činnosti došlo k zlepšení zejména v oblasti moderních technologií. Finanční prostředky získané zapojením školy do projektové činnosti byly účelně využity pro zlepšení podmínek vzdělávání. Byly zřízeny klubovny pro žáky a vybaveny novým nábytkem, proběhla modernizace odborných učeben přírodovědných předmětů, pravidelně je obměňováno vybavení učeben a průběžně byly doplňovány učební pomůcky. Škola

průběžně vyhodnocuje rizika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a poskytuje žákům potřebné informace k jejich prevenci. Tato praxe je dostatečně účinná, míra úrazovosti je dlouhodobě nízká.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Pedagogové téměř ve všech vyučovacích hodinách volili metody a úlohy, které podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. V hodinách se nevyskytovaly kázeňské problémy nebo vyrušování, žáci ochotně dodržovali nastavená pravidla. Učitelé projevovali zájem o žáky a jejich vzdělávání a poskytovali jim dostatek času pro řešení úlohy či formulaci odpovědi. Téměř ve třech čtvrtinách hodin byli všichni žáci po většinu hodiny zapojeni do výuky. Ve dvou třetinách hodin byl zaznamenán dominantní výskyt frontální organizace vyučování, která byla účelná ale jen zhruba v polovině hodin. Ostatní organizační formy byly málo využívány, skupinová práce byla zařazena pouze v jedné třetině hodin a práce ve dvojici pouze v necelé pětině. Bylo tak vytvořeno méně prostoru pro cílenou diskusi mezi žáky k zadanému úkolu nebo pro vyhledávání, třídění či analyzování informací z různých zdrojů. Nižší byla podpora nadaných žáků ve sledovaném průběhu výuky. Učitelé téměř nediferencovali obsah učiva či zadávaných úkolů, žáci rovněž nedostali možnost vybírat z úloh odlišné kognitivní náročnosti. Didakticky méně zdařilé byly závěry většiny vyučovacích hodin, ve kterých chybělo efektivní shrnutí probrané látky či ověření míry jejího zvládnutí žáky. Škola výrazněji nepokročila v oblasti zařazování formativního hodnocení žáků, jejich sebehodnocení či vrstevnického hodnocení spolužáků.

Vyučující ve sledované výuce českého jazyka a literatury účelně rozvíjeli kritické myšlení a obsahově náročnou komunikaci při aplikaci gramatických pravidel a rozboru publicistických textů. Pouze ojediněle vedli žáky k účinné práci s chybou. Efektivitu vzdělávání v polovině hodin, ve kterých převládala práce učitelů při kombinaci frontální výuky se samostatnou prací žáků, snižovala nízká míra zpětné vazby. V rámci rozvoje čtenářské gramotnosti žáci vhodně využívají školní knihovnu. Zapojením do projektů a soutěží a při tvorbě uměleckých a publicistických textů do školního časopisu a almanachu škola účelně podporuje také komunikační kompetence žáků. Zcela zásadní pro efektivní dlouhodobou podporu čtenářské gramotnosti je tvorba maturitních prací a jejich obhajoba.

V hodinách společenských věd se vyučujícím většinou dařilo přiblížit obsah učiva reálnému životu a účinně rozvíjet postojové složky vzdělávacích cílů. Učitelé úspěšně aktivizovali žáky vhodným střídáním kooperativních metod a samostatné práce žáků. Ukáznění a motivovaní žáci spolupracovali při řešení problémových úloh, samostatně pracovali s textem a diskutovali o návrhu různých řešení.

Škole se i nadále daří poskytovat žákům kvalitní cizojazyčné vzdělávání. Široký výběr volitelných aktivit formou konverzací v daném jazyce či seminářů podporuje rozvoj jazykových kompetencí žáků. Ti v hodinách prokazovali velmi dobré znalosti, pracovali s učebnicemi, pracovními listy, vhodnými pomůckami pro rozmanité aktivity, které pro ně učitelé připravili. Vyučující byli vstřícní, komunikativní, povzbuzovali žáky a vyjadřovali pozitivní očekávání. Všechny vyučovací hodiny byly důsledně vedeny v cílovém jazyce, což podporovalo poslechové dovednosti žáků. Činnosti ve dvojicích či ve skupinách vedly žáky ke vzájemné konverzaci, podobně jako inspirativní citáty k probíraným tématům, ke kterým se žáci plynule vyjadřovali. Výuku oživily hry a soutěže či dramatizace příběhu. Příkladně proběhlo vzájemné hodnocení práce spolužáka podle předem známých kritérií společně s doporučeními k jeho další práci. Veškerý čas vyučovacích hodin byl zcela využit, méně pozornosti bylo věnováno ověření, zda všichni žáci probíranou gramatiku pochopili. Pouze výjimečně chyběl souvislejší projev žáků či větší pestrost použitých metod.

Učitelé ve sledovaných hodinách matematiky správně věnovali velkou pozornost pochopení učiva a jeho osvojování, což přetrvává od minulého inspekčního hodnocení. Převládá převážně účelný frontální výklad, který byl kombinován se zdařilou samostatnou prací žáků. Podporu názornosti učitelé vhodně zajišťovali pomůckami. Ojediněle bylo zaznamenáno zdařilé činnostní učení při práci ve skupině.

Ve výuce přírodovědných předmětů učitelé náležitě využívali mezipředmětové vztahy a vazbu učiva na souvislosti v reálném životě. Didaktická technika byla většinou vhodně používána k vyšší názornosti učiva. Při výuce byla zaznamenána zdařilá práce ve skupině, ve které žáci byli účelně motivováni k diskusi a obhajobě svého názoru či k zjišťování výskytu a ověřování fyzikálních jevů. V úvodu do učiva učitelé žáky aktivizovali účelným brainstormingem. Demonstrační pokusy výrazně zvýšily názornost probírané látky. Žáci aktivně pozorovali jevy a vyvozovali souvislosti. Učitelé kladli správný důraz na vysvětlení základních pojmů a práci s chybou. V části hodin však volili frontální výklad s pokládáním dotazů, což neaktivizovalo všechny žáky, odpovídali pouze někteří z nich.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Díky zájmu o vyučované obory přijímá škola ke vzdělávání motivované a dobře připravené žáky. Z analýzy prospěchu jednoznačně vyplývá, že žáci přistupují k výuce zodpovědně a že se jim velmi dobře daří naplňovat požadované výstupy ŠVP. Při posuzování míry dosažení těchto výstupů škola využívá standardní interní nástroje, například ústní a písemné zkoušení a srovnávací testy z některých předmětů. Vhodně je doplňuje nástroji externími v podobě výsledků maturitních zkoušek, umístění žáků v okresních, krajských a celorepublikových kolech olympiád a soutěží nebo výsledky mezinárodních zkoušek z cizích jazyků. Individuální a skupinové výsledky vzdělávání jsou pravidelně vyhodnocovány a analyzovány vedením školy a při jednáních pedagogické rady. Informace o průběžném hodnocení jsou žákům i zákonným zástupcům operativně dostupné především prostřednictvím informačního systému.

V průběhu vzdělávání byl v roce 2021/2022 průměrný prospěch žáků 1,6 a téměř polovina z nich prospěla s vyznamenáním. Vysokou dosaženou úroveň v českém jazyce a matematice dokládají i výborné výsledky externího testování žáků nižšího stupně osmiletého oboru.

Úspěšně probíhá adaptace žáků na systém gymnaziálního vzdělávání při přechodu do prvního ročníku osmiletého i čtyřletého oboru. Individuální konzultace a různé formy doučování pomáhají řešit situaci žáků ohrožených školní neúspěšností, a tak jich neprospívá pouze minimum.

Výsledky žáků při ukončování studia maturitní zkouškou jsou stabilně velmi dobré. Podíl žáků neúspěšných u maturitní zkoušky nebo zkoušku nekonajících z celkového počtu přihlášených je v posledních třech školních letech nižší ve srovnání s průměrem v dané skupině oborů. Zhruba třetina žáků prospívá s vyznamenáním. V dílčích zkouškách společné části maturitní zkoušky (českého jazyka a literatury, cizího jazyka i matematiky, kterou si volí zhruba 40 % žáků) škola dlouhodobě vykazuje lepší výsledky, než jaký je průměr gymnázií v republice. Tento příznivý trend je patrný i v podílu žáků, kteří skládají úspěšně nepovinnou zkoušku z rozšiřující matematiky, například v minulých dvou školních letech to byla šestina žáků. V profilové části maturitní zkoušky v roce 2021/2022 využila čtvrtina žáků možnosti nahradit profilovou zkoušku z cizího jazyka mezinárodním certifikátem z anglického jazyka. Dlouhodobě zařazovaná povinná maturitní práce s obhajobou účinně podporuje profilaci žáků a vede je k samostatnosti a odpovědnému zpracování vybraného tématu. Vybíraná témata mají vysokou odbornou úroveň a žákům se je daří velmi kvalitně zpracovávat, což svědčí o účelném rozvoji jejich kompetence k celoživotnímu učení.

Učitelé prostřednictvím garantů v předmětových komisích vhodně pracují s nadanými žáky a zapojují je do různých aktivit ve volitelných seminářích i při volnočasových činnostech, ve kterých se mohou osobnostně rozvíjet. Velmi kvalitní je podpora žáků ve výuce anglického jazyka, v níž jsou připravováni na složení mezinárodních certifikátů. Škola úspěšně rozvíjí nadání žáků i v oblasti tělesné a estetické výchovy, pořádá vlastní divadelní a hudební vystoupení a vydává literární almanach. Sportovní zdatnost žáků se daří rozvíjet při využívání výborných podmínek pro tělesnou výchovu a sport. Výsledkem účelného přístupu školy k rozvoji občanských a sociálních kompetencí žáků je nově zapojení do dobrovolnických aktivit včetně účasti v mezinárodním programu Cena vévody z Edinburghu.

Škola správně identifikuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pedagogové jsou včas informováni o jejich individuálních potřebách a vhodných pedagogických přístupech ve vzdělávání. O tom svědčí jejich průměrný prospěch, který je srovnatelný s ostatními žáky.

Škola pozitivně motivuje žáky a dbá na jejich oceňování, počet pochval výrazně převyšuje počet kázeňských opatření. Pravidla a mechanismy pro prevenci rizikového chování jsou srozumitelně nastaveny v preventivním programu. Problémové chování je ojedinělé, při jeho výskytu je ihned systematicky řešeno. Pozitivní je, že třídní učitelé jsou motivováni k realizaci dobrovolných třídnických hodin, jejichž obsah vhodně superviduje výchovná poradkyně. Přínosné je, že žáci mohou konzultovat své problémy se školním psychologem. Rovněž nástup žáků do střední školy je usnadněn adaptačními aktivitami (v primě a v prvním ročníku čtyřletého oboru s prvním ročníkem vyššího stupně osmiletého oboru) zaměřené na vztahy v kolektivu. O tom, že systém preventivních aktivit je účinně nastaven, svědčí také minimální podíl žáků s neomluvenou absencí.

Škola vhodně průběžně vyhodnocuje poskytovanou podporu žákům, kteří se vzdělávají v zahraničí. Podporuje je při jejich návratu, který usnadňují vypracovávané plány pedagogické podpory, které škola účelně vyhodnocuje a sleduje jejich naplňování.

Sociální, komunikativní kompetence a kritické myšlení žáků se daří podporovat jejich aktivním zapojením ve studentském parlamentu při uspořádání besed, zajištění školních tematických dnů, nově organizováním studentského plesu či charitativních a dobrovolnických akcí nebo efektivní činností v Městském parlamentu dětí a mládeže.

Funkční je i kariérové poradenství. Vedení školy sleduje další vzdělávací cestu absolventů, téměř všichni pokračují ve studiu na vysokých školách různého zaměření. V rámci kariérového poradenství probíhají systematické aktivity s cílem pomoci žákům školy vybrat jejich další vzdělávací cestu.

Závěry

Vývoj školy

- V srpnu 2022 byl jmenován nový ředitel školy.
- Ve školním roce 2022/2023 započala rozsáhlá rekonstrukce budovy, došlo ke zlepšení v materiální oblasti zejména ve vybavení moderními technologiemi.
- Doporučení ke zlepšení zjištěné při minulé inspekční činnosti se podařilo pouze částečně naplnit.

Silné stránky

- Žáci dosahují velmi dobrých výsledků u maturitních zkoušek.

- Zapojení pedagogů do aktivit podporujících různorodé zájmy žáků, promyšlená činnost školního poradenského pracoviště a široká nabídka volitelných seminářů zajišťují efektivní podporu rozvoje klíčových kompetencí žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Absence cílené a důsledné diferenciacie obsahu učiva a metod v přístupu k žákům v hospitované výuce snižovala efektivitu vzdělávání.
- Didakticky méně zdařilé závěrečné shrnutí vyučovací hodiny a malá pozornost věnovaná vzájemnému hodnocení a sebehodnocení žáků neposkytovaly potřebnou zpětnou vazbu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Posílit kontrolní funkci řízení i pedagogické vedení školy.
- Zacílit další vzdělávání pedagogických pracovníků na efektivní diferenciaci obsahu výuky v hodinách podle schopností a dovedností žáků a jejich sebehodnocení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříků škol a školských zařízení, k datu inspekce
2. Zřizovací listina školy s účinností od 1. července 2001 včetně aktuálních Dodatků
3. Jmenování do funkce ředitele školy, čj. 082614/2022/KUSK, s účinností od 1. srpna 2022
4. Školní vzdělávací program účinný k termínu inspekce
5. Školní řád účinný k termínu inspekce
6. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2021/2022
7. Evidence žáků (školní matrika) včetně výsledků vzdělávání žáků, stav k termínu inspekční činnosti
8. Třídní knihy, rozvrhy vyučovacích hodin, školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
9. Záznamy z pedagogické rady a z jednání předmětových komisí, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
10. Třídní knihy, rozvrhy vyučovacích hodin, školní rok 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
11. Dokumentace žáků k přijímání a ukončování vzdělávání účinná k termínu inspekce (vzorek)
12. Dokumentace školního poradenského pracoviště k termínu inspekční činnosti (vzorek)

13. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekce včetně plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní roky 2021/2022 a 2022/2023 (vzorek)
14. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví platná k termínu inspekční činnosti
15. Internetové stránky školy www.pekargmb.cz stav k termínu inspekční činnosti
16. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-123/15-S
17. Ekonomická dokumentace k termínu inspekční činnosti (Finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2022, účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2022)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Vladimíra Hokešová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Jana Diopová, školní inspektorka

Mgr. Pavla Vítková, školní inspektorka

Bc. Mária Kotvanová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.